АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ACADEMY OF LABOR, SOCIAL RELATIONS AND TOURISM
LAW FACULTY

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Сучасні тенденції розвитку цивільного права та процесу»

Розробник: Бонтлаб В.В., доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного, трудового та господарського права.

Спеціальність: D 8 Право
Освітній рівень: II (магістр)
Категорія дисципліни: обов'язкова
Кількість кредитів: 3
Рік підготовки: II (3 семестр програми)

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань про сучасні напрями реформування, доктринальні підходи та правові новації у сфері цивільного права і процесу, джерела та механізми їх нормативного закріплення, особливості адаптації національного законодавства до європейських та міжнародних стандартів, а також про вплив цифровізації, судової практики та уніфікації на розвиток матеріальних і процесуальних інститутів, а також розвитку практичних навичок застосування оновлених норм цивільного та процесуального законодавства, вміння аналізувати актуальні судові рішення, оцінювати перспективи вирішення цивільно-правових спорів з урахуванням сучасних правових позицій, здійснювати правову кваліфікацію новітніх об'єктів цивільних прав та договірних конструкцій, готувати процесуальні документи з використанням електронних інструментів та приймати юридично обґрунтовані рішення в умовах динамічного оновлення цивільного законодавства і судової практики.

Формулювання мети ґрунтується на положеннях робочої програми, відповідно до яких дисципліна спрямована на засвоєння актуальних категорій цивільного права та процесу, вивчення системи джерел у їх розвитку, розуміння правових засад регулювання договірних, зобов'язальних, речових та спадкових відносин, еволюції принципів цивільного судочинства, особливостей доказування та перегляду судових рішень у контексті сталої практики Верховного Суду та ЄСПЛ, а також формування здатності кваліфіковано застосовувати правові інструменти для ефективного захисту цивільних прав та інтересів у сучасному правовому середовищі.

Очікувані результати навчання (програмні результати)

Після опанування навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен досягти таких програмних результатів навчання:

РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз трудового права, права соціального забезпечення та інших галузей права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування інститутів трудового права, права соціального забезпечення та інших галузей права.

РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

РН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на соціально-трудові та інші правовідносини.

Загальна характеристика навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна **«Сучасні тенденції розвитку цивільного права і процесу»** належить до циклу обов'язкових компонентів професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 Право. Вивчення дисципліни спрямоване на формування системного розуміння актуальних напрямів реформування, правових новацій та судової практики у сфері цивільного права і процесу, впливу цифровізації, воєнного стану та євроінтеграційних процесів на розвиток матеріальних і процесуальних інститутів. Дисципліна закладає підґрунтя для набуття знань про електронний суд, електронні докази, фраудаторні правочини, забезпечення виконання зобов'язань, векселі, аграрні розписки, відшкодування шкоди (зокрема воєнних збитків), а також про касаційне провадження та перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами, усвідомлення ролі юриста у забезпеченні ефективного захисту цивільних прав в умовах динамічного оновлення законодавства.

У процесі опанування дисципліни здобувачі засвоюють теоретичні засади сучасного цивільного права та процесу, систему їх джерел (законодавство, практика Верховного Суду, рішення ЄСПЛ), особливості застосування окремих інститутів в умовах воєнного стану. Значна увага приділяється формуванню практичних навичок застосування оновлених норм, аналізу судової практики, підготовки процесуальних документів, оцінки перспектив вирішення спорів, кваліфікації новітніх об'єктів цивільних прав та договірних конструкцій, а також розвитку аналітичного мислення та готовності до професійної діяльності у сфері захисту приватних прав та інтересів.

Змістовий модуль 1. Цифрові та процесуальні новації в цивільному процесі. Модуль розкриває ключові аспекти цифровізації цивільного процесу в Україні, зокрема функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (ЄСІТС), електронного кабінету та підсистем е-суду, правовий статус і порядок використання електронних доказів, особливості касаційного провадження у Верховному Суді, а також процедуру перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами, причому кожна тема адаптована до реалій воєнного стану – від відеоконференцій поза межами суду та змін у підсудності до підтвердження воєнних збитків, поновлення строків і практики Верховного Суду у спорах, пов'язаних із збройною агресією.

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми доказування та забезпечення зобов'язань у цивільному праві. Модуль висвітлює актуальні проблеми доказування та забезпечення зобов'язань у цивільному праві, зокрема концепцію недійсності фраудаторних і фіктивних правочинів, учинених на шкоду кредиторам, процесуальний статус експерта та значення його висновку як самостійного судового доказу, а також систему способів забезпечення виконання зобов'язань – неустойку, поруку, гарантію, завдаток, заставу, притримання та довірчу власність, – при цьому кожна тема розглядається крізь призму викликів воєнного стану: від оцінки добросовісності сторін в умовах економічної нестабільності та виведення активів, через

проблеми проведення експертиз при втраті доказової бази або неможливості огляду об'єктів на окупованих територіях, до застосування форс-мажору як підстави звільнення від відповідальності та особливостей звернення стягнення на заставлене майно в зоні бойових дій.

Змістовий модуль 3. Спеціальні інститути та зобов'язальні відносини у світлі сучасних тенденцій. Модуль присвячений спеціальним інститутам та зобов'язальним відносинам у світлі сучасних тенденцій, зокрема правовому регулюванню обігу векселів в Україні, їх видам, учасникам та практиці застосування у різних галузях, аграрним розпискам як інструменту фінансування сільськогосподарських виробників – товарним, фінансовим, заставі майбутнього врожаю, порядку видачі, реєстрації та виконання зобов'язань за ними, а також зобов'язанням з відшкодування шкоди – загальним підставам цивільно-правової відповідальності, включаючи шкоду, завдану працівниками, органами влади, правоохоронними та судовими органами, джерелами підвищеної небезпеки, недоліками товарів, злочинами, а також моральну шкоду, причому кожна тема адаптована до реалій воєнного часу: вексельні розрахунки в умовах економічної нестабільності, проблеми виконання аграрних розписок через знищення врожаю, замінування та окупацію, а також механізми відшкодування шкоди, завданої збройною агресією РФ – державні компенсаційні програми, реєстр пошкодженого майна, проблеми доказування причинно-наслідкового зв'язку та міжнародно-правові механізми компенсації збитків.